

Lidka protancovala noc a vstala pozdě dopoledne. Bolela ji trochu hlava, na nervech cítila tlak olova a slunce bolelo ji v očích, které si musila před ním přicloubit. Ale přece se sebrala a šla o třetí hodině k potoku, tam kde se hadovitě klikatí a kde olše byly nejvyšší a nejhustší.

Šla v rozpacích; i z její chůze, jaksi loudavé, hovořilo cosi provinilého. Šla včera večer na taneční vínek k Zelenému hadu proti vůli Láďově, ano přes jeho zákaz. Šla tam jemu navzdory a tančila mnoho s lesním adjunktem z Chvaltic, s tím, na něhož Láďa nejvíc žárlil a kterého nejvíc nenáviděl. Ale ji dráždila nesmírně tahle dvojaká situace: moci tančit s jedním a myslet na druhého, moci se vysmívat muži a toužit přitom po něm, moci se vzdávat jednomu, objata jeho silným ramenem, a přitom jej odpuzovat chladem slov a vzdorným krabatým výsměchem a koketovat zrakem s druhým. Taková závrť rozkoše se jí zmocňovala mezi těmi dvěma muži, bylo jí jako píruku, o které se pere dvojí vítr, jako by dvojí náručí rvalo ji do sebe, dva páry očí, každý s jiným magnetickým zářením, jako by jí k sobě přitahovaly a pohlcovaly. Slastné mrazení pobíhalo jí po zádech a rozlévalo se až po kořínky jejích hustých rusých vlasů. Dráždit a trápit oba dva muže, vyzývat je i uhýbat jim, chlad násobit žárem a žár chladem — jaká to slast, půl bolestná, půl rozkošná, a přitom to vědomí, že tančí na ostří nože, že může každou chvíli všecko prasknout, že může sjet střemhlav do propasti. Jaké silné opojení, které by nedala za

105
nic na světě! Věděla už, že přivykla čemusi, jako je morfiu, nebo kokain, nebo jiný sladký jed; ale za nic na světě, ani za spásu vlastní duše, nedovedla se toho už vzdát.

Šla svým lehkým kočičím krokem nějak zimomřivá, a přesto nabitá utajenou elektřinou, schoulená do sebe a záludná i nyní v plném slunci a větru, pěšinkou, která každou chvíli se zajikla a zasykala, přerušená, ušlápnutá trsy trávy. Vyhlížela s plachou zvědavostí, bojácně do stráně klenové, habrové, březové, potěčkované dole šípkovými keři a nahoře maliním. Čekala dítě, modrookou holčičku s lněnými vlásy, která jí sem, na toto smluvené místo, donášela lístek od něho, od jejího Ládi. Býval obyčejně stručný a málomluvný jako sám Láďa a smlouval v něm obyčejně jen dostaveníčko na příští den a zcela stručně ji ujišťoval o své lásce a věrnosti. Ale někdy bývaly tam také hrozby a prosby, aby nechodila tam nebo onam, neúčastnila se té nebo oné zábavy, nebesedovala s jinými hochy, nekamarádila se s tou nebo s onou dívkou, která se mu zdála mravně podezřelá a škodlivá její, jak on se domníval, duševní neporušenosti. „Lalala, tralala, lalala,“ rozezpívala se obyčejně s lehkomyšlným posměškem nad takovým mravním naučením a mačkávala papírek ve své drobné pěsti, až byl schumlaný na pouhou kuličku. A tvář Láďova, tvář přísného moralisty, puritána, tvrdá a hranatá, zamračená a posupná se svým černým obočím, hrozivá, tesaná jakoby do žuly, objevila se před ní, mátlá ji na chvíli, děsila na chvíli, aby po ní pak tím prudčeji zatoužila. Ten černý, uzavřený, tvrdý a hněvivý chlapec měl pro ni přece jen tolik kouzla, že by ho nechtěla ztratit za nic na světě. Ale nesnášela ho dlouho. Ne, ne! Protížil se jí vždycky za několik dní, jako by se jí na hrud' zesula skála a ona nemohla dýchat. A tu musila vystřídat ho něčím jiným, právě opačným. Tou lehkomyšlnou hlavou s plavým vousem a s proradnými modrými očima, tou povrchní, všecko slibující a k ničemu nezavazující podobou lesního adjunkta z Chvaltic. Těma jeho spoluviníky očima, které lákaly a lákaly a nic neslibovaly než mlčení nad každým špatným činem, poněvadž v nich nebylo ani hloub-

106 ky, ani paměti, ani věrnosti — jen zapomenutí jako v mělké te-
koucí vodě.

Jako kůzle opatrně a lehce sestupovalo dítě se stráně. Krátká
vybledlá sukénka flandala se mu po kostnatých nožkách, lehýn-
ce přeskočilo přes tři kameny v potoce nastavené a mlčky,
vázně podávalo bílé psaníčko Lidce. Mlčky vtiskla mu do ruky
penízek a dítě zmizelo dříve, než se nadála, jako by se do země
propadlo. S utajeným dechem roztrhla obálku a jako hromem
zasažena čtla pouze několik slov: „Už nikdy se nesejdeme.
Láda.“ Ruce se jí roztančily, v očích cítila horko, hrdlo se jí svi-
ralo. Roztápala se v kruhu několika bezradnými kroky jako
slepce, neuvědomivši si první chvíli ani své vůle, ani směru,
kterým se dát. Otevřela ústa, chtěla křičet, nepronesla však ani
zvuku, propadla se jen do vědomí, že všechno je stejně hloupé
a nesmyslné, ať dělá nebo nedělá to nebo ono. Letěla domů
a věděla, že přijde pozdě. Doběhla s tváří podivně nepřítom-
nou a zhlouplou. Pramének slin tekl jí z koutku rtů jako malým
dětem ve spaní.

„Viš, že se před hodinou Láda zastřelil?“ řekla jí stará matka
hlasem skleslejším a zplihlejším, než byla její dvě ramena, te-
koucí žalněji než dvě stružky v tajícím sněhu podél jejího těla.

Neodpověděla nic, padla na židli, pot jí stál hrůzou na čele.
Roztřásla ji zima, rozjektaly se jí zuby, matka sotva ji dovlékla
k posteli a uložila.

Pak byl pohřeb; tetky zmlkaly nebo se rozšuškávaly střídavě
kolem ní, kde stála, jiné ukazovaly si na ni očima a bradami. Za-
skřípěly provazy po rakvi dolů spouštěné, udeřily tvrdé hroudy
o rakev, obojí zvuk mučil ji pak řadu nocí před spaním; ale
posléze i on odumřel v její mysli. Přešlo léto, přešel podzim,
byla tu zima, mrzlo a sněžilo, přišel masopust, muziky vyhrá-
valy v každé hospodě, s párou pootevřených dveří valily se
jejich tóny na náměstí a do ulic. Kola utvořená *lou* událostí se
slehla, hladina života ztichla, po starém zvyku a obyčeji louda-
vou kolejí se bral kupředu život.

Jednoho večera v únoru minula stará Poznarová, že by

Lidka neměla stále sedět doma, že by se měla jít proskočit 107
k České koruně, za týden na hasičský. Nebylo jí třeba dlouho
přemlouvat. Smutek snášela jen potud, pokud ji zajímal, pokud
jí byla zajímavá sama sobě i svému okolí, ale jak ovšedněla
v něm sobě i jiným, zprotivil se jí a proměnil se jí v úlohu, kte-
rou těžko vypracovávala a která jí brzy znudila. Zmuhlala jej
jako papír těžkého nedokončeného školního úkolu a odhodila
daleko od sebe a seděla a čekala s pootevřenými ústy a s prázd-
nými rukama na někoho nebo na něco, kdo nebo co chodí ulicí
a musí jednoho dne, musí zcela určitě zaklepat na její dveře.
Nyní při slovech matčiných zazdalo se jí, že je ten někdo již
v předsíni a že slyší jeho kroky. Vstala z dum, vypletla se z nich,
zatřásla netrpělivě hlavou, až se jí plavé kučery rozletěly divoce
po skráních, zešpulila rty vzdorně jakoby na odmítnutou, na
poslední odmítnutou nebožtíkovi, a přisvědčila mámě rozhod-
ným přitakáním. „Mami, půjdu. Zbláznila bych se tady v té ko-
moře, však jsem z ní nebyla již kolik měsíců ani na zápraží.“
A vyhledala si šaty, rozstřela je po stole, zavolala si druhý den
krejčovou, aby jí je opravila a přizpůsobila, a za týden se strojila
na ples k České koruně. Již již chtěla vyjít do předsíně, dveře
byly otevřeny, zelenavý svit lampy přicloužené stínidlem padal
na šedé dlaždice předsínky. Vtom {vzkřikla a zapotácela se,
máma sotva přiskočila, aby ji podchytila. Stál tam u skříně
černý vzpurný obličej, hrozebně ponořený do tmy, ale klidné,
bílé zsinálé ruce svítily jako posněžené, zalité petrolejovým
světlem; stál tam *on*, stál jakoby jí v cestě, aby jí zabránil vyjít
z domu a odejít na ples. Bylo to vidění bleskové, jedna dvě vte-
řiny, ale *bylo*; a byl v něm takový zákaz, byla v něm vůle tak
příkrá, že lámala každý zdravý rozum. Sáhlo to na ni ledovou
rukou, projelo ji to od hlavy k patě, nemohla o tom pochybo-
vat; o všem na světě mohla od té chvíle pochybovat, spíš
i o svém já než o tomhletem.

Poležela si dva dny a dvě noci na loži, pak vstala na vratkých
nohou a přešla po pokoji jako po palubě. Sedla ke stolu a ve
svitu téže zelenavé lampy čtla starý lístek, který pečlivě slo-

108 žený vyňala ze zásuvky. „Už nikdy se nesejdeme. Láďa.“ Víc než čtla: civěla do něho tupým skelným zrakem, jako by zaklínala těch několik rozlezlých písmenek načrtnaných rzivým inkoustem horečnou rukou sebevrahovou dvě hodiny předtím, než se položila na spoušť revolverovou. Ale písmenka jako by se choulila do sebe pod jejím horečným upřeným pohledem tím lhostejnější a zimomřivější, čím on více žehl. „Ty mne tedy nepustíš? Ty mně budeš bránit? Bránit v tanci? Bránit v životě?“ A zlá, kolmá rýha jí vyvstávala mezi obočím a hlava s plavými medusovitými prstenci vlasů nalávala se do jakési bojovné hněvivé přilbovosti. Jak ho nenáviděla, toho mrtvého! Celá její tvrdá bytost se vzpírala proti jeho nadvládě, vyhráněla se rychle pod jeho dechem v temný krystal urputné zloby a tvrdého odboje. „Zajal mne již za svého života a nyní mne bude věznit? Budu jeho nevolnicí i po smrti? Postaví se mezi mne a život jako ledová zeď, kterou není dovoleno překročit? Zazdí mne v sobě, pohrbí mne v sobě?“ A všecka soustředěna do ohniska zraků, propalovala jimi přímo nenáviděná rezivá písmenka z psaníčka rozloženého před ní.

„A ne a ne! Právě ne! Nevzdám se! Neovládneš mne!“

A v jakémsi šíleném transu skočila k almaře a rychle házela na sebe nový úbor do plesu a do tance. Chtěla stůj co stůj prorazit ten kruh hrůzy, který se kolem ní svíral, proplynout tou souteškou děsu, kterou byla chodbička. Podivný nápad prolétl jí mozkiem. Dříve než vyšla, skočila ke stolku, posadila se na židli, chytila psaníčko, složila je do několika malých plošek a vsunula pod chodidlo do střeвиčku. „Abys viděl, že se tě nebojím, že si nic z tebe nedělám; za podpatek si tě dávám a budu tančit na tobě celou noc.“ A oči zamhouřené, řítila se ven síňkou do tančírny U Kocanů.

A tančila celou noc, šla z náručí do náručí a jedna známá lehkomyšlná hlava s plavým knírem a s proradnými mělkými modrými očima přešlehávala jí kamennou tvář svým těkavým plápoem — ale nestačila jí a vystřídávala ji jinou, smědou a cigánsky ponourou se smolným vousem, kterou zde podivnou ná-

109 hodou nalezla a která z dálky připomínala onu tvář s dírou ve spánku, hnijící již tolik měsíců pod zemí. Přišla domů již za svítání k smrti umožněná, a přece vítězná; nesvlékla se skoro, padla na postel a usnula těžkým spánkem.

A za několik dní se to opakovalo. Zase se přistrojila, zase vsunula psaníčko, tentokrát již zcela ploché a zvalcované, jehož písmenka byla již skoro nečitelná, pod svou patu, a zuby zařaty, hnala se chodbičkou ven.

Tentokrát nezavřela však již oči, jen je přivřela. *Je* tu nebo tu není? *Byl* tam, ale již mnohem vybledlejší a mlhavější; na první pohled jasno: poražený a litostivý. Jen jakýsi náznak páry, která se ihned rozplynula. Rty se jí zkrabatěly kosým úsměškem, zuby zaskřípěly, pohled z přivřených řas vystřelil jako elektrická jiskra, sežehl ho, odhodil ho jako troud, sfoukl ho jako ubohou sazi.

Asi dvakrát nebo třikrát se to ještě opakovalo, ale fantóm stále slábl, mátožněl, rozplýval se víc a víc; až jednoho večera zmizel úplně — nebylo ho více. To v ten večer, kdy Lidka šla na pohřební hostinu a pohřební tancovačku za zemřelého Petra Bořka, milence její kamarádky Gízy, který se také zastřelil jako Láďa, a také milé navzdory. Tu již vycenila zcela bezostyšně své bílé zuby v dravčím chrupu poněkud dopředu vystouplém.

Dva dni potom, kdy se strojila do nového plesu, našla složený lístek nebožtíkův pod vložkou svého střeвиčku. Byl již zcela tenký jako plátek staniolu, udupaný a utepaný mocnými klady a válci. Chtěla jej rozevřít, rozlámal a rozdrodil se jí v prstech.

I vstala a vhodila těch pár drobtů do kamen.

Zapadly tam a nevzplály ani patrnějším plaménkem.